

Co dalej z projektem ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach?

REWOLUCJA POSTĘPUJE POWOLI

Ministerstwo Środowiska przygotowało projekt ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, który miał wejść w życie z początkiem 2011 roku. Głównym jego celem jest objęcie mieszkańców systemem zbierania odpadów, zwiększenie poziomu recyklingu, odzysk odpadów zbieranych selektywnie, a także redukcja odpadów ulegających biodegradacji.

Projekt zakłada, że gminy przejmą obowiązki właścicieli nieruchomości w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Zostaną ustanowione zasady finansowania systemu gospodarowania odpadów. Gminy zobligowane będą do przeprowadzania przetargów na odbieranie odpadów, zagospodarowania środków

pochodzących z opłat pobieranych od właścicieli, egzekwowania odpowiedniej jakości usług od firm (jednostki biorące udział w przetargach będą musiały przekształcić się w spółki prawa handlowego), wprowadzenia obowiązku budowy i eksploatacji instalacji do przetwarzania odpadów.

Rada Ministrów zatwierdziła 16 listopada projekt ustawy.

– Ustanowienie jednolitych zasad finansowania odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie całego kraju pozwoli uporządkować gospodarkę odpadami komunalnymi i stworzyć szczelny i nowoczesny system gospodarowania nimi.

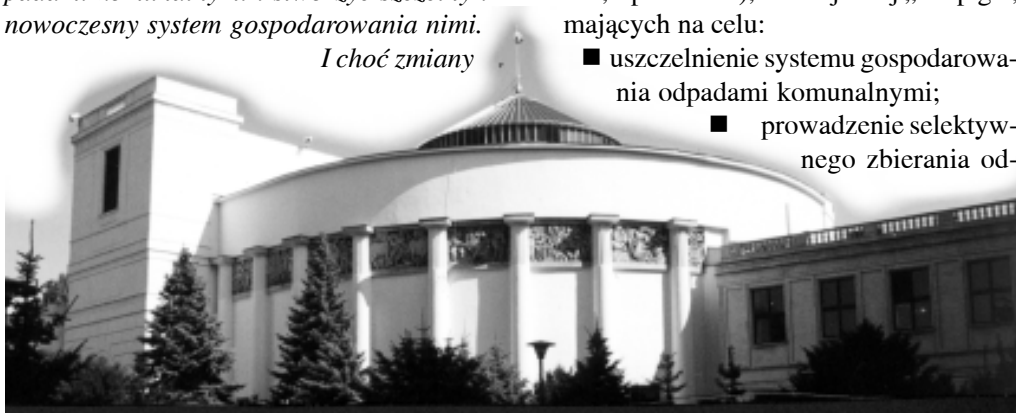
I choć zmiany

wprowadzone przez ustawę będą rewolucyjne dla gospodarki odpadami, to mieszkańcy nie powinni odczuć większych różnic. Nadal będą uiszczać opłaty za odbiór śmieci, ale zostaną zwolnieni z obowiązku samodzielnego zawierania umów – mówił Andrzej Kraszewski, minister środowiska.

Podczas 80. posiedzenia Sejmu, które odbyło się w dniach 14, 15, 16 grudnia 2010 roku miało miejsce pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3670). W uzasadnieniu do ustawy czytamy:

„Niniejsza ustawa ma za zadanie przeprowadzenie zmian w obowiązującym systemie gospodarowania odpadami komunalnymi poprzez wprowadzenie zmian w obecnej obowiązującej ustawie z 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008, z późn. zm.), zwanej dalej „u.c.p.g.”, mających na celu:

- uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi;
- prowadzenie selektywnego zbierania od-

- padów komunalnych u źródła;
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych, w tym odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów;
  - zwiększenie liczby nowoczesnych instalacji do odzysku, w tym recyklingu, oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych w sposób inny niż składowanie odpadów;
  - całkowite wyeliminowanie nielegalnych składowisk odpadów, a tym samym zmniejszenie zaśmiecenia w szczególności lasów i terenów rekreacyjnych;
  - prowadzenie właściwego sposobu monitorowania postępowania z odpadami komunalnymi zarówno przez właścicieli nieruchomości, jak i prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości;
  - zmniejszenie dodatkowych zagrożeń dla środowiska wynikających z transportu odpadów komunalnych z miejsc ich powstania do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania, przez podział województw na regiony gospodarki odpadami, w ramach których prowadzone będą wszelkie czynności związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Zmiany w obowiązującym systemie gospodarowania odpadami komunalnymi będą polegać przede wszystkim na obligatoryjnym przejściu przez gminy obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych. Rozwiązanie to będzie oznaczało, że gminy nie będą musiały przeprowadzać referendum gminnego, które do tej pory musiały przeprowadzać zgodnie z art. 6a u.c.p.g. Rada gminy, w drodze uchwały, będzie podejmowała decyzje, czy odpady będą odbierane

wyłącznie z gospodarstw domowych, czy również od właścicieli nieruchomości, na terenie których prowadzona jest działalność, w związku z którą powstają odpady komunalne. Rada gminy będzie również określała wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, a także szczegółowy sposób świadczenia usług na rzecz właścicieli nieruchomości w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych. Oznacza to ustanowienie jednolitych zasad finansowania odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie całego kraju.

Gminy będą wyłączały w drodze przetargu podmioty prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, co tym samym będzie się wiązało z koniecznością przekształcenia gminnych jednostek organizacyjnych w spółki prawa handlowego. Przejęcie przez gminy obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi pozwoli tym samym zwolnić właścicieli nieruchomości z obowiązku podpisywania umów na odbieranie odpadów komunalnych z podmiotami prowadzącymi działalność w tym zakresie.

Za przejęcie powyższych obowiązków gmina będzie pobierała od właścicieli nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, która będzie uwzględniała koszty odbierania, transportu, zbierania, odzysku, w tym recyklingu, a także unieszkodliwiania odpadów zgodnie z obowiązującą hierarchią postępowania z odpadami. Gmina może również zdecydować o przejściu obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie odbierania odpadów komunalnych wyłącznie z gospodarstw domowych, pozostawiając możliwość zawierania umów na odbieranie odpadów komunalnych między przedsiębiorcą odbierającym odpady komunalne a firmami prowadzącymi działalność na terenie gminy.

Jednocześnie, wzmocnione zostaną funkcje kontrolne gmin, które w sposób kompleksowy będą mogły monitorować działania podejmowane zarówno przez właścicieli nieruchomości, a także przez przedsiębiorców odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

Przyjęcie takich rozwiązań, powinno przyczynić się do zwiększenia osiąganych poziomów wyznaczonych przepisami Unii Europejskiej, a także pozytywnie wpłynąć na rozwój regionalny i dać podstawy do stworzenia nowych miejsc pracy.

Foto: Paweł Wójcik

Należy również zaznaczyć, że w świetle proponowanych rozwiązań systemowych, gmina została wyposażona w instrumenty pozwalające jej na kierowanie strumieniem zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych do instalacji do zagospodarowania odpadów funkcjonujących w ramach regionów, wyznaczonych w wojewódzkich planach gospodarki odpadami, co jednocześnie zapewni tym instalacjom niezbędny strumień odpadów.

Dodatkowo ustawa będzie regulowała obowiązki sprawozdawcze gmin oraz uprawnienia kontrolne wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska (WIOŚ) w sto-

unku do samorządu gminnego, a także obowiązki prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości związane z osiągnięciem określonych poziomów odzysku i recyklingu odpadów komunalnych oraz ograniczeniem masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji deponowanych na składowiskach odpadów.

Wprowadzane zmiany odnoszą się wyłącznie do zagadnień związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi. Jedynym odstępstwem od zakresu projektowa-

nych przepisów jest kontrola oraz sprawozdawczość, które odnoszą się również do pozostałych zadań określonych w ustawie. W pozostałym zakresie proponowane zmiany nie odnoszą się w żaden sposób do zagadnień związanych z opróżnianiem zbiorników bezodpływowych i transportem nieczystości ciekłych, ochrony przed bezdomnymi zwierzętami oraz prowadzeniem schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebownisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części, z wyjątkiem zmian, których należy dokonać ze

względu na systematykę ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Wprowadzane zmiany w tym zakresie nie mają jednak charakteru merytorycznego.

Projekt skierowano do Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej.

4 stycznia br. roku komisje: Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradujące pod przewodnictwem posła **Jana Rzymelki** (PO), zastępcy przewodniczącego Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnic-

stwa, powołały podkomisję nadzwyczajną do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3670). W posiedzeniu udział wzięli m.in.: **Bernard Błaszczyk**, podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska wraz ze współpracownikami, **Małgorzata Skucha**, zastępca prezesa Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wraz ze współpracownikami, **Jerzy Ziaja**, prezes Ogólnopolskiej Izby Gospodarki Recyklingu, **Tadeusz Pokrywka**, prezes Krajowej Izby Gospodarczej „Przemysł Spożywczy”, **Dariusz Matlak**, prezes Polskiej Izby Gospodarki Odpadami, **Artur Zawisza**, doradca Związku Pracodawców Gospodarki Odpadami, **Tomasz Uciński**, prezes Zarządu Głównego Krajowej Izby Gospodarki Odpadami wraz ze współpracownikami.

Na wstępie posiedzenia poseł **Witold Gintowt-Dziewałtowski** (SLD) przedstawił wniosek o przeprowadzenie wysłuchania publicznego w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw. Przypomniał, że wysłuchanie publiczne można przeprowadzić wyłącznie między pierwszym czytaniem a rozpoczęciem rozpatrywania projektu. Poseł uzasadniał swój wniosek w sposób następujący:

– *Ten projekt budzi duże zainteresowanie. Budzi też kontrowersje, a także obawy tych wszystkich podmiotów, które będą wykonywać rozwiązania zawarte w tej ustawie. Mając na uwadze, że tego rodzaju sygnały pojawiają się ze strony samorządów i ze strony organizacji komunalnych, a także ze strony przedsiębiorców, którzy zajmują się sprawami gospodarowania odpadami, celem wyeliminowania wątpliwości, celem uzyskania jasności, co do wszystkich kwestii, które dziś nurtują zainteresowane środowiska, jak*

również celem uspokojenia tych wszystkich, którzy potem mieliby stosować te przepisy ustawy, wnoszę o przeprowadzenie wysłuchania publicznego. Mam nadzieję, że da ono odpowiedź na wiele pytań osób zainteresowanych i ułatwi – tak zakładam – proces legislacyjny tego projektu i przyjęcie najlepszych rozwiązań, z punktu widzenia interesów partykularnych, jak i interesu państwa – powiedział poseł Gintowt-Dziewałtowski.

Wniosek nie uzyskał większości głosów.

– *W ten sposób pozbawiliśmy opinię publiczną i środowiska zainteresowane możliwości wyrażenia swojego zdania w tej sprawie. Jest to istotne odstępnie od regulaminu Sejmu, który sami uchwalaliśmy. Jest to istotne naruszenie interesu podmiotów, które mają realizować przepisy zawarte w przyszłej ustawie.*

W moim przekonaniu popełniliśmy istotny błąd, ale tego błędu już nie da się naprawić – skomentował wyniki głosowania poseł Witold Gintowt-Dziewałtowski.

Przewodniczący, poseł Jan Rzymek powiedział, że struktura nadzwyczajnej podkomisji – po uzgodnieniach międzyklubowych – ma wyglądać w następujący sposób: PSL, SLD po jednej osobie z Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa i z Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, PiS po dwie osoby z każdej komisji i PO po trzy osoby z każdej komisji.

Posłowie wybrali podkomisję nadzwyczajną w następującym składzie: Adam Krzyśków (PSL), Bronisław Dutla (PSL), Ewa Wolak (PO), Jan Musiał (PO), Arkadiusz Litwiński (PO), Danuta Pietraszewska (PO), Radosław Witkowski (PO), Halina Rozpondek (PO), Mirosława Masłowska (PiS), Jerzy Gosiewski (PiS), Leonard Krasulski (PiS), Stefan Strzałkowski (PiS), Henryk Milcarz (SLD), Eugeniusz Czykwin

(SLD). Przewodniczącą podkomisji wybrano Ewę Wolak

Upadł wniosek posła Jerzego Gosiewskiego o rozpatrywanie rządowego projektu ustawy łącznie z projektem poselskim, opracowanym przez PiS w lipcu 2008 r. (druk 1169).

Już wiadomo, że mimo wcześniejszych zapowiedzi ministra środowiska samorzady nie przejęły od nowego roku kontroli nad odpadami komunalnymi. Minister Andrzej Kraszewski przekonuje wprawdzie, że przepisy znowelizowanej ustawy o utrzymaniu

czystości i porządku w gminie mają szansę wejść w życie w ciągu trzech miesięcy, ale... posłowie mają sporo wątpliwości i ostateczny kształt ustawy wcale nie jest przesądzony. Projekt przewiduje ponadto, że samorzady będą miały 12 miesięcy od uchwalenia przepisów na to, by przygotować się do sprawowania gospodarki odpadami. Dopiero po upływie tego czasu gminy pobiorą od wszystkich mieszkańców opłaty za odbiór śmieci. Na zwycięstwo rewolucji w gospodarce odpadami będziemy musieli więc poczekać.

J.Z.